

Yhteiskuntatieteellisen tietoaarkiston vuosikertomus 2014

YHTEISKUNTATIEETEELLINEN
TIETOARKISTO

Yhteiskuntatieteellisen tietoaarkiston vuosikertomus 2014

YHTEISKUNTATIETEELLINEN TIETOARKISTO

Yhteiskuntatieteellinen tietokirjo
Vuosikertomus 2014

Julkaisija: Yhteiskuntatieteellinen tietokirjo (FSD)
Käyntiosoite: Åkerlundinkatu 5 B, 4. krs, Tampere
Postiosoite: Yhteiskuntatieteellinen tietokirjo
33014 Tampereen yliopisto

Puhelin: 040 190 1432
Faksi: (03) 343 9088

Sähköposti: etunimi.sukunimi@uta.fi
fsd@uta.fi

Kotisivu: <http://www.fsd.uta.fi/>

Julkaisu vuosi 2015

Taitto
Sirpa Randell

Tampere 2015

Sisällys

Tehtävät, tavoitteet ja tärkeät tapahtumat 2014	5
Aineistojen jatkokäyttö	5
Aineistojen käsittely ja asiakaspalvelu	8
Arkistoitavaksi hankitut aineistot	9
Tietoarkiston tekniset palvelut ja tuki	10
Aineistoista ja palveluista tiedottamista	11
Tietovarannot	12
Kotimaista yhteistyötä ja hankkeita	13
Kansainvälistä yhteistyötä ja hankkeita	16
Kansainvälistä aineistoyhteistyötä	19
Talous	20
Tietoarkiston valtakunnallinen neuvottelukunta	21
Henkilökunta vuonna 2014	22
Tietoarkiston henkilökunnan julkaisuja 2014 muissa kuin tietoarkiston omilla julkaisuissa	23

Kuviot ja taulukot

Kuvio 1.	Jatkokäyttöön toimitettujen aineistojen lukumäärä käyttötarkoituksen mukaan 2010–2014	7
Kuvio 2.	Jatkokäyttöön toimitetut aineistot organisaatioittain 2014, %	7
Kuvio 3.	Arkistoon hankittujen aineistojen lukumäärä vuosina 2010–2014	10
Taulukko 1.	Vuonna 2014 valmistuneiden aineistojen arkistointiprosessin kesto	8
Taulukko 2.	Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston tuotot ja kulut EUR v. 2014–2013	20

Tehtävät, tavoitteet ja tärkeät tapahtumat 2014

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto on yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen ja opetuksen valtakunnallinen palveluyksikkö, joka arkistoi ja välittää sähköisiä tutkimusaineistoja tutkimus- ja opetuskäyttöön. Tietoarkisto on perustettu Tampereen yliopiston yhteyteen vuoden 1999 alussa. Yksikkö saa käyttää nimeä *Suomen yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto* alkuperäisen nimensä ohella.

Toiminnassaan tietoarkisto toteutti vuosille 2013–2016 laadittua strategiaa. Strategiakauden päätavoitteet ovat

- palvelujen monipuolistaminen
- palvelujen tehostaminen
- tieteenalaprofilin laajentaminen
- toimintaresurssien vahvistaminen ja
- kansainvälisen yhteistyön tiivistäminen.

Strategia-asiakirjoihin voi tutustua tietoarkiston verkkosivuilla:

<http://www.fsd.uta.fi/fi/hallinto/asiakirjat/>.

Strategiakauden tavoitteitaan tietoarkisto toteuttaa perusvoimavaroillaan ja Suomen Akatemian myöntämällä kotimaisella infrastruktuurirahoituksella. Tutkimusinfrastruktuurien asiantuntijaryhmä julkaisi maaliskuussa tutkimusinfrastruktuurien päivitetyn tiekartan vuosille 2014–2020. Tietoarkiston toiminta eurooppalaisen tutkimusinfrastruktuurin CESSDAn kansallisena palveluntuottajana on merkitty tiekartalle.

Toiminta CESSDAn palveluntuottajana edellyttää tietoarkistolta palveluiden kehittämistä ja mukauttamista kansainvälisen organisaation vaatimuksiin. Tämä edellyttää myös henkilöstön vahvistamista. Toimintavuoden aikana tietoarkisto perusti kaksi uutta vakinaista tehtävää aineistopalveluunsa ja palkkasi määräaikaista sovelluskehittäjän ja projektikoordinaattorin.

Vuosi 2014 oli tietoarkistolle suurten muutosten vuosi ja juhlavuosi. Tietoarkisto vietti 15-vuotisjuhliaan ja julkaisi uuden aineistojen tilaus- ja toimitusjärjestelmän, palveluportaali Ailan sekä perusti Aineistopalkinnon, joka myönnetään Ailan päivänä 17. syyskuuta huomionosoituksena laadukkaasta aineistonhallinnasta.

Syyskuussa tietoarkisto sai Data Seal of Approval (DSA) -sertifikaatin ensimmäisenä Suomessa. DSA-sertifikaatti voidaan myöntää organisaatiolle, joka säilyttää sähköisiä aineistoja luotettavasti ja mahdollistaa aineistojen jatkokäytön.

Aineistojen jatkokäyttö

Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston asiakkaat ovat voineet ladata aineistoja suoraan verkosta palveluportaali Ailasta toukokuusta 2014 lähtien. Aila on lisännyt huomattavasti sekä aineistojen käyttöä että asiakasmääriä.

Vuonna 2014 tietoarkistossa käsiteltiin 1068 käyttölupahakemusta (2013: 258) ja jatkokäyttöön toimitettiin 1403 aineistoa (2013: 597). Toimitusjärjestelmän muutoksen vuoksi luvut eivät ole suoraan vertailukelpoisia vuoden 2013 kanssa. Pape-rihakemusten aikaan yhdellä hakemuksella pystyi tilaamaan useita aineistoja, esimerkiksi vuonna 2013 yhtä käyttölupaa kohti toimitettiin keskimäärin kaksi tutkimusaineistoa. Ailassa hakemukset ovat aineistokohtaisia. Osa asiakkaista on ladan- nut samaan hakemukseen liittyvän datan useasti.

Vuonna 2014 yksittäisiä rekisteröityneitä aineistotilaaajia oli yli 650 (2013: 263). Lisäksi vapaasti saatavilla olevia aineistoja ladattiin 192 kertaa. Ailan myötä asiak- kaiden määrä on siis kolminkertaistunut.

Tietoarkistosta tilattiin 452 eri tutkimusaineistoa (2013: 304), mikä on yli 40 pro- senttia arkistoitujen aineistojen varannosta. Kaiken kaikkiaan arkistoitujen aineis- tojen käyttöaste (yksittäinen aineisto on toimitettu jatkokäyttöön vähintään kerran) vuosina 2000–2014 on noin 80 prosenttia.

Suosituimpia yksittäisiä aineistoja olivat

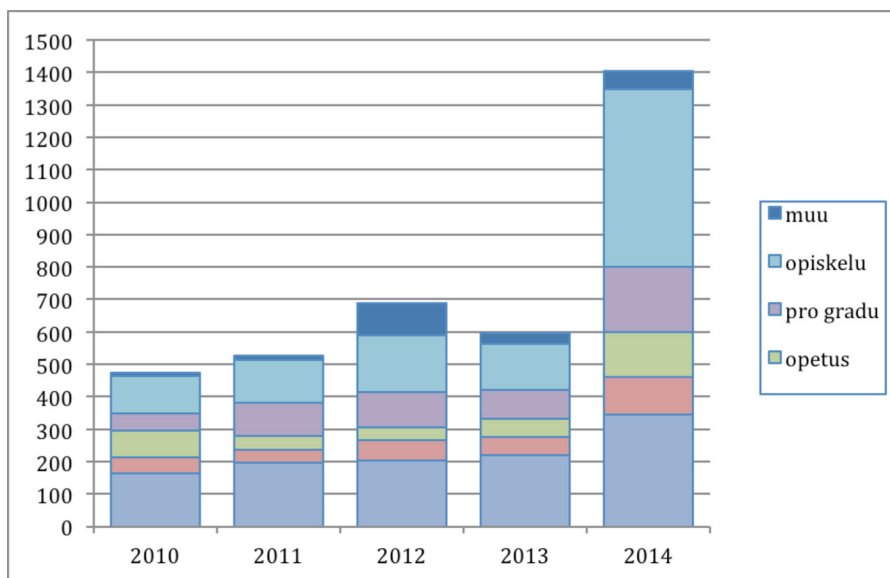
- Demokratisoitumisen mittarit 1810–2012 (FSD1289)
- European Social Survey 2012: Suomen aineisto (FSD2922)
- Demokratisoituminen ja valtaresurssit 1850–2000 (FSD1216)
- Eduskuntavaalitutkimus 2011 (FSD2653)
- Työolobarometri 2013 (FSD2946)
- Nuorisobarometri 2013 (FSD2919)
- Valtaresurssit 2007 (FSD2420)
- Työ- ja elinkeinoministeriön julkisten hankintojen ilmoitustilastoaineisto 2013 (FSD2921)
- Tositarinoita CP-vammaisten aikuisten elämästä 2008 (FSD2594).

Aineistoista 25 prosenttia toimitettiin tutkimukseen (2013: 37 %), 31 prosenttia (2013: 38 %) opinnäytteisiin (kandidaatintöihin, pro graduihin, lisensiaatintutki- muksiin ja väitöskirjoihin), opiskeluun ja opetukseen 41 prosenttia (2013: 19 %) ja muuhun käyttötarkoitukseen (esimerkiksi alkuperäiselle tutkijalle ja seurantaan tai selvityksiin) 4 prosenttia. Tutkimuskäytön osuus putosi, koska opiskeluun ladattiin aineistoja paljon useammin vuonna 2014. Määrällisesti tutkimukseenkin meni enem- män aineistoja kuin vuonna 2013. Toimitetuista aineistoista viisitoista prosenttia oli kvalitatiivisia.

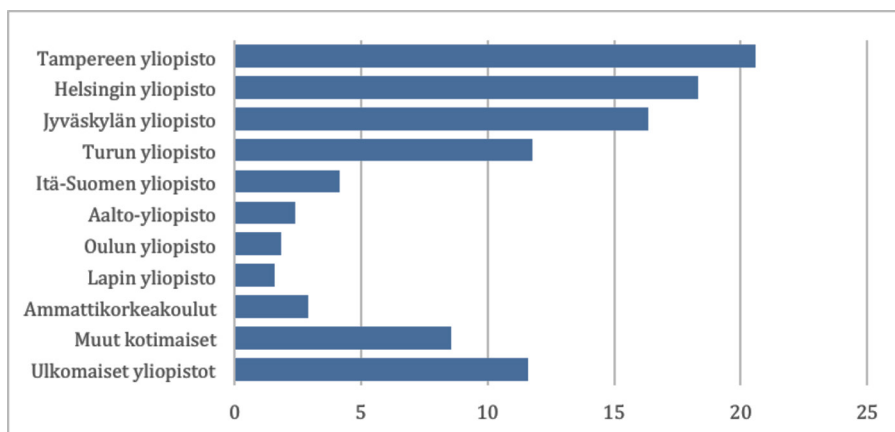
Aineistoja toimitettiin yhteensä 82 organisaatioon (2013: 56), 48 organisaatioon Suomeen ja 34:ään ulkomaille, yksittäisistä organisaatioista eniten Tampereen ja Helsingin yliopistoihin. 12 prosenttia rekisteröityneiden asiakkaiden aineistotoimi- tuksista meni ulkomaille (2013: 21 %, 2012: 12 %). Englanninkieliseen hakemuk- seen perustuvia toimituksia oli yhteensä 21 prosenttia.

Käyttölupien määrä ei kerro aineistojen koko käyttäjämäärää. Opetustarkoituk- siin tilatuilla aineistoilla on yleensä kymmeniä käyttäjiä, mutta vain kurssin opet- tajalta vaaditaan käyttölupa. Menetelmäopetuksen tietovarannon harjoitusaineis- tot ja muut vapaasti ladattavat aineistot eivät myöskään sisälly edellisiin tilastoihin. Palvelinlokien perusteella niitä ladattiin vuonna 2014 noin 4 500 kertaa.

Tietoarkisto pitää kirjaa julkaisuista, joissa on käytetty arkistoituja aineistoja. Vuonna 2014 julkaisutietokantaan lisättiin 208 julkaisua.

Kuvio 1. *Jatkokäyttöön toimitettujen aineistojen lukumäärä käyttötarkoituksen mukaan 2010–2014*

Kuvio 2. *Jatkokäyttöön toimitetut aineistot organisaatioittain 2014, %*

Aineistojen käsittely ja asiakaspalvelu

Toukokuussa 2014 käyttöön otettu Aila korvasi vanhan paperilomakejärjestelmän ja siirsi näin tietoaarkiston nykyaikaan. Ailassa voi etsiä tietoaarkistoon arkistoituja kvantitatiivisia ja kvalitatiivisia tutkimusaineistoja, tutustua niiden kuvailutietoihin ja ladata niitä käyttöehtojen mukaisesti ja maksutta. Käyttöliittymän kielet ovat suomi ja englanti. Suomalaisien korkeakoulujen sekä muutaman tutkimuslaitoksen henkilökunta ja opiskelijat voivat rekisteröityä ja kirjautua Ailan käyttäjiksi omilla käyttäjätunnuksillaan. Muut asiakkaat hakevat Ailan käyttäjätunnusta tietoaarkiston asiakaspalvelusta.

Tietoaarkistoon arkistoituja tutkimusaineistoja voi pääosin käyttää tutkimukseen, opiskeluun ja opetukseen tietoaarkiston ja aineiston tekijöiden asettamien käyttöehtojen mukaisesti. Tutkimuksella tarkoitamme yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa tai niihin rinnastettavissa organisaatioissa tehtävää työtä, jossa etsitään vastauksia asettuihin kysymyksiin oman oppiaineen metodeja soveltaen ja aineistoa systemaattisesti analysoiden. Opetus on yliopistossa, ammattikorkeakoulussa tai niihin rinnastettavassa organisaatioissa annettavaa oppiaineen tai menetelmien koulutusta. Opiskelulla tarkoitamme yliopistossa, ammattikorkeakoulussa tai niihin rinnastettavassa organisaatioissa opettajan johdolla suoritettavia opintoja.

Osa aineistoista on ladattavissa rekisteröitymättä palveluun. Näitä vapaasti saatavilla olevia aineistoja arkistointiin vuoden aikana viisi. Vuoden lopussa niitä oli yhteensä kolmekymmentä.

Vuonna 2014 valmistui 72 kvantitatiivisen (2013: 46) ja 8 kvalitatiivisen (2013: 15) aineiston arkistointi. Suurin osa uusista aineistoista prosessoitiin alle puolessa vuodessa, joskin arkistointiprosessin kesto vaihtelee jonkin verran, sillä aineistot ja niihin kohdistuva kysyntä ovat erilaisia. Ulkomaisia asiakkaita palveltiin myös kääntämällä aineistoja englanniksi.

Taulukko 1. Vuonna 2014 valmistuneiden aineistojen arkistointiprosessin kesto

Prosessin kesto kuukausina	%
< 3 kk	38
3–6 kk	15
6–9 kk	11
9–12 kk	15
> 12 kk	21

Lokakuussa 2014 tietoaarkiston aineistoluetteloista poistuivat muualle arkistoitujen aineistojen kuvailut. Aila sisältää vain ne aineistot, jotka on arkistoitu tietoaarkistoon. Myös aineisto- ja palvelusivujamme järjesteltiin uudelleen. Tietoaarkiston vanha arkistoitujen aineistojen luettelo poistuu käytöstä siirtymäajan jälkeen.

Lisäksi vuoden aikana valmisteltiin pysyvien tunnisteiden käyttöönottoa.

Tietoarkiston suomenkielisten aineistojen kuvailutiedot ovat nykyisin saatavilla myös vuonna 2014 julkistetuissa kansallisissa Finnassa ja Etsimessä. Finna on väylä arkistojen, kirjastojen ja museoiden aineistoihin ja palveluihin ja Etsin suomalaisten korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten tuottamiin tutkimusaineistoihin.

Vuoden aikana uusittiin Tutkimusaineistojen tiedonhallinnan käsikirjan tutkittavien informointia käsittelevä osuus. Lisäksi verkkosivujen englanninkielisiä tutkimusaineistojen tiedonhallinnan ohjeita kartutettiin kvalitatiivisten datatiedostojen käsittelyohjeilla. Ohjeiden tarkoituksena on parantaa tutkijan omaa aineistonhallintaa ja mahdollistaa kerättävien tutkimusaineistojen arkistointi ja jatkokäyttö. Arkistonmuodostussuunnitelman englanninkielistä käännöstä valmisteltiin.

Asiakaspalvelu otti vuonna 2014 käyttöön uuden yhteisen sähköpostiosoitteen ja puhelinnumeron. Käyttämällä uutta osoitetta ja puhelinnumeroa asiakas saa entistä nopeammin palvelua muun muassa yksittäisten henkilöiden loma-aikoina. Tallennamme kaikki palvelujamme koskevat tiedustelut tietokantaamme. Näin varmistamme mahdollisimman nopean palvelun ja sisäisen työnjaon asiakaspalvelussamme.

Asiakkaiden tietopalvelukysymyksiä ja niiden vastauksia kirjattiin yli 1800. Kysymykset koskivat arkistoaineistojen sisältöjä ja käyttömahdollisuuksia, käyttäjä-tunnuksia, aineistojen hallintaa ja metadataa, tutkijoiden omien aineistojen arkistointiedellytyksiä sekä eettisiä ja lainsäädännöllisiä teemoja.

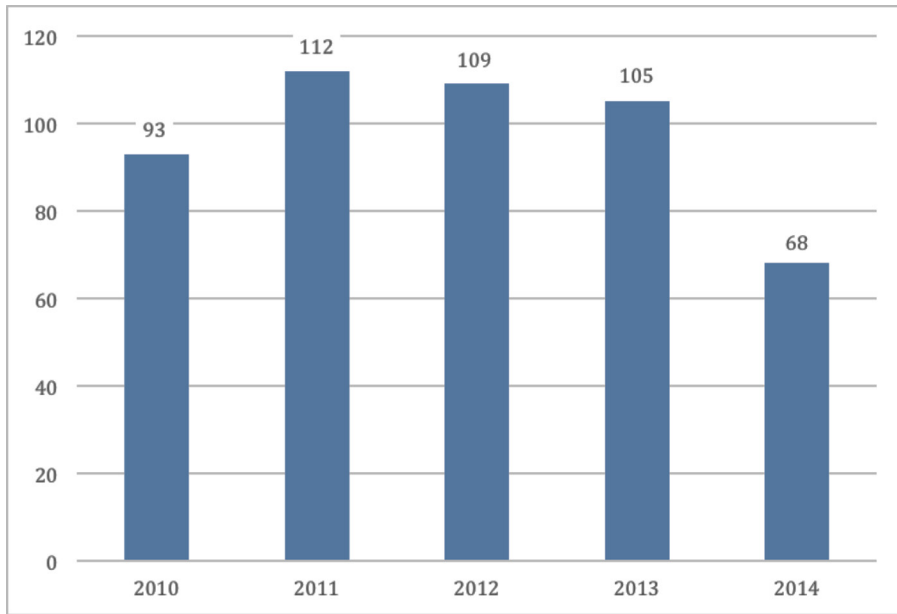
Tietoarkisto kävi esittelemässä aineistojen arkistoinnin toiminta- ja tietosuojakäytäntöjä tietosuojavaltuutetulle toukokuussa.

Arkistoitavaksi hankitut aineistot

Vuonna 2014 saatiin arkistoitavaksi 68 aineistoa. Aineistoja hankittiin vakiintuneiden käytäntöjen mukaan.

Hankintatyöryhmä kävi paikallistettuja aineistoja läpi ja arvioi niiden arkistoitavuuden ja jatkokäytön mahdollisuudet. Arkistointipyynnöt lähetettiin sähköpostitse joukkopostituksena. Suomen Akatemian, Koneen Säätiön ja Työsuojelurahaston rahoittamille hankkeille lähetettiin onnittelukirje, jolla rahoituksensaajia muistutettiin arkistointisuosituksesta ja tietoarkiston palveluista. Tietoarkiston henkilökunta paikallistaa mahdollisia arkistoitavia aineistoja muun muassa tutkimusjulkaisuista ja tiedotusvälineistä ja merkitsee aineistojen perustiedot sisäiseen tietokantaan.

Aineistojen hankintaa ja arkistointia koskevia yhteydenottoja kertyi vuonna 2014 noin 800, mikä on noin 200 vähemmän kuin vuonna 2013. Muut tehtävät veivät aikaa hankintatyöltä, mikä näkyy hankittujen aineistojen määrässä. Määrä on aiempia vuosia pienempi myös sen vuoksi, että hankintoihin ei enää sisälly muualle arkistoituja aineistoja, koska vain kuvaillut -luokka on poistettu aineistoluettelosta. Lisäksi hankintoihin ei sisälly kansainvälisiä kokooma-aineistoja, koska niiden kopioiden arkistointi ja välittäminen kansallisen arkiston kautta on lopetettu. Tällaisia aineistoja ovat muun muassa Eurobarometri-aineistot, jotka ovat ladattavissa Saksan data-arkiston verkkopalvelusta.

Kuvio 3. Arkistoon hankittujen aineistojen lukumäärä vuosina 2010–2014

Vuoden aikana hankituista 68 aineistosta on kvantitatiivisia 62 ja kvalitatiivisia 5. Lisäksi mukana on yksi vain kuvailtu kvantitatiivinen aineisto. Kuviossa 3 on esitetty hankittujen aineistojen määrät viideltä vuodelta. Luvut sisältävät tietoaarkistoon tallennetut aineistot ja muualle tallennetut mutta tietoaarkiston luetteloon kuvailut aineistot. Vuoden 2014 syksyllä vain kuvailut aineistot poistettiin aineistoluettelosta.

Suurin osa kaikista tietoaarkistoon arkistoiduista aineistoista on kvantitatiivisia kotimaisia aineistoja. Kvalitatiivisten aineistojen osuus on runsas kymmenes.

Arkistoiduissa kotimaisissa kvantitatiivisissa aineistoissa on yhteensä lähes 191 000 muuttujaa ja yli 4,1 miljoonaa havaintoyksikköä.

Tietoaarkiston pitkäaikaissäilytettävän aineistovarannon koko on 17,4 gigatavua. Luvussa ovat mukana kaikkien arkistoon luovutettujen aineistojen data ja kuvailutiedot, yhteensä 24 115 tiedostoa.

Tietoaarkiston tekniset palvelut ja tuki

Palveluportaali Aila otettiin käyttöön 12.5.2014. Aila on tietoaarkiston omaa tuotantoa ja tähän mennessä suurin yksittäinen IT-keskeinen projekti. Julkaisun jälkeen Ailaan on tehty useita päivityksiä, joilla on parannettu muun muassa Ailan hallintakäyttöliittymää operatiivisessa käytössä havaittujen tarpeiden pohjalta. Aila on tuotettu osana TA15-hanketta. Samassa hankkeessa kehitettiin eteenpäin pitkittäisaineistotyökalu LoDaa.

DASISH-hankkeessa osallistuttiin aktiivisesti TERESAH-työkalurekisteriohjelmiston kehittämiseen. Tietoaarkiston kontribuutio oli merkittävä ja mahdollisti työkalun saamisen valmiiksi projektin aikana.

VERIC-projektissa hankitun Metka-metadatatietokannan käyttöönottoon valmistaututtiin tuottamalla alustavia työkaluja, joilla nykyisen kannan voi siirtää Metkaan sitten, kun uusi tietokanta on valmis otettavaksi käyttöön. Metkaa myös testattiin tekniseltä kannalta.

Ailan kehitystyöllä oli syvällisiä vaikutuksia IT-palveluiden toimintaan. Aila osoitti, että tietoaarkiston uudet järjestelmät edellyttävät voimakkaampaa ryhmätyötä, sillä kokonaisuudet ovat liian laajoja yhdelle henkilölle. Saatujen kokemusten pohjalta ryhdyttiin systemaattisesti kehittämään sovelluskehitystoimintaa kohti moderneja ryhmätyömenetelmiä. Kehitystyö on jatkuvaa. Lisäksi Aila määrittäi sovellusympäristön, jonka varaan uudet sovellukset rakennetaan. Sisäisessä projektissa tutkittiin parempia vaihtoehtoja sovellusalustan palvelininfrastruktuurin järjestämiseen. Lupaavimmalta vaihtoehdolta vaikutti OpenStack-pohjainen kevyt, yksityinen pilviratkaisu. Sovelluskehityksessä käytetty ympäristö siirrettiin syksyllä OpenStack-alustan päälle. Tuotantoympäristön siirtämiseen tähtäävä työ aloitettiin.

Ylläpito- ja tukitehtäviä hoidettiin entiseen tapaan. Vanhenevia palvelimia uusittiin ja työasemaohjelmistojen asentamista keskitetysti kehitettiin.

Aineistoista ja palveluista tiedottamista

Tietoaarkiston viestinnän tärkein väline on toimiva ja ajantasainen verkkosivusto, jonka kautta arkistopalvelut ovat koti- ja ulkomaisten käyttäjien ulottuvilla ajasta ja paikasta riippumatta.

Yksikön verkkosivuihin kohdistui vuonna 2014 suunnilleen saman verran sivupyynnöitä kuin edellisvuonna, noin 1,2 miljoonaa. Palveluportaali Ailan sivupyynnöiden määrä oli runsaat 90 000. Suosituin osio verkkosivuilla on jo pitkään ollut Menetelmäopetuksen tietovaranto. Sen käyttö lisääntyi edelleen hieman vuoteen 2013 verrattuna. Vuonna 2014 suomenkielisillä sivuilla oli keskimäärin 3057 ja englanninkielisillä noin 117 käyntiä vuorokaudessa, Ailan sivupyynnöt pois lukien.

Verkkolehti *Tietoaarkisto* ja sen englanninkielinen versio *FSD Bulletin* ilmestyivät kumpikin kaksi kertaa. Painettu *Tietoaarkisto*-lehti ilmestyi joulukuun alussa. Sen teema oli *Tutkimusdatan avaamisen asialla*. Lehti esitteli olemassa tai suunnitteilla olevia tutkimusdatalinjauksia muun muassa yliopistojen, tieteellisten julkaisujen ja rahoittajien näkökulmasta.

Tietoaarkiston sähköpostitiedotuslistalle lähetettiin 12 viestiä. Tiedotuslistan viestit sisältävät muun muassa koosteen verkkosivuilla julkaistuista tiedotteista.

Tietoaarkisto jatkoi Facebook-sivun ja Tietoaarkistoblogin käyttöä viestinnän apuvälineinä ja avasi Twitter-tilin. Sosiaalisen median hyödyntämisen lisääntyessä päätettiin laatia some-politiikka.

Toimintavuonna tietoaarkisto vietti 15-vuotisjuhliiaan illanvietossa nykyisten ja entisten tietoaarkistolaisten kanssa. Ennen pääjuhlaa järjestettiin avoimien ovien tilaisuus, jossa esiteltiin ajankohtaisia asioita.

Tietoaarkisto järjesti joulukuun ensimmäisenä päivänä Avoin tutkimusdata ja aineistonhallinta ihmistieteissä -seminaarin. Seminaari oli avoin kaikille kiinnostuneille ja se oli suunnattu erityisesti kirjastoasiantuntijoille. Ohjelma tarjosi yleiskuvan tutkimusrahoittajien ja -organisaatioiden tutkimusdatapolitiikoista Suomessa ja perehdytti tutkimusaineistojen hallinnan valtakunnallisiin tuki-infrastruktuureihin.

Lisäksi käsiteltiin aineistohallinnan tavoitteita ja alan yhteistyö- ja koulutustarpeita erityisesti yliopistokirjastojen viitekehyksessä. Seminaarin puheenvuorot videoitiin ja ne ovat katseltavissa tietoaarkiston tapahtumasivulta:

<http://www.fsd.uta.fi/fi/ajankohtaista/tapahtumat/>

Tietoaarkiston esittelypiste oli Sosiologipäivillä ja Poliitiikan tutkimuksen päivillä. Tietoaarkisto hyväksyttiin näytteilleasettajaksi myös Valtioneuvoston kanslian järjestämille avoimen tiedon kansallista kärkeäsaamista esitelleille Avoin Suomi -messuille.

Tietoaarkisto uudisti yleis- ja opiskelijaesitteitään ja julkaisi kaksi kokonaan uutta esitettä: esitteen tutkittavien informoinnin avuksi ja palveluportaali Ailan käyttöönotosta kertovan esitteen. Aila-esite on saatavana englanniksi.

Aineistohallinnan koulutus

Tietoaarkiston antaman aineistohallinnan koulutuksen sisältö koostuu aineistojen tekijänoikeuksista, tietosuojasta, kuvailusta, käsittelystä, tutkimusetiikasta ja tieteen avoimuuden periaatteiden ja käytäntöjen esittelystä. Koulutus kohdennetaan ja rajataan tilaajan toiveiden mukaiseksi. Vuonna 2014 pidettiin neljä koulutusta Tampereen yliopistossa ja yksi Taideyliopistossa Helsingissä. Lisäksi tietoaarkisto osallistui aineistohallinnan puheenvuorolla Tutkimuseettisen neuvottelukunnan Helsingissä järjestämään seminaariin, joka käsitteli alaikäisten tutkimisen etiikkaa.

Tietovarannot

MOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto

Menetelmäopetuksen tietovaranto on yhteiskunta- ja käyttäytymistieteiden tutkimusmenetelmien opetuksen ja opiskelun verkko-oppimisympäristö. MOTVin sivut olivat jälleen tietoaarkiston käytetyin alisivusto. Tietovarantoon kohdistui viikoittain noin 13 800 sivupyynnöä. Näistä KvantiMOTViin kohdistui hieman yli puolet ja KvaliMOTViin hieman alle puolet sivupyynnöistä.

Tietovarantoa täydennettiin SPSS-osion ja harjoitustehtävien päivityksellä SPSS-ohjelmiston versioon 20. Ailan julkaisun myötä KvantiMOTVin harjoitusaineistovarantoa muokattiin poistamalla sieltä ISSP-aineistot, joihin ei liittynyt SPSS-harjoituksia. Nämä, ja monia muita aineistoja, on ladattavissa opetus- ja opiskelutarkoituksiin palveluportaali Ailan kautta. Menetelmäopetuksen tietovarannon MOTV-listalla oli vuoden lopussa jäseniä noin 230.

MOTV: <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>

POHTIVA – Poliittisten ohjelmien tietovaranto

Suomalaisten poliittisten puolueiden ohjelmia sisältävän POHTIVA-tietovarannon ylläpitoa jatkettiin. Tietovarantoa ei kuitenkaan aktiivisesti täydennetty vuonna 2014. POHTIVAan kohdistui viikoittain noin 700 sivupyyntöä.

POHTIVA: <http://www.fsd.uta.fi/pohtiva/>

Kotimaista yhteistyötä ja hankkeita

Tietoarkiston kotimaiset hankkeet ja yhteistyö toteuttavat eri tavoin pyrkimystä tutkimusaineistojen saatavuuden parantamiseen.

Tietoarkistossa oli vuoden aikana käynnissä kolme Suomen Akatemian rahoittamaa infrastruktuurihanketta: Tietoarkisto 2015, VERIC sekä FSD ja CESSDA. Vuoden lopussa Suomen Akatemia myönsi rahoituksen uuteen vuoden 2015 helmikuussa alkavaan hankkeeseen. VERIC-hanke päättyi.

Tietoarkisto 2015 -hanke

Tietoarkisto vahvistaa ja laajentaa palvelujaan Suomen Akatemian FIRI 2010 -kutsuhausta saadulla rahoituksella Tietoarkisto 2015 -hankkeessa. Vuoden 2014 toukuussa tietoarkisto otti käyttöön uuden aineistojen tilaus- ja toimitusjärjestelmän, mikä on Tietoarkisto 2015 -hankkeen päätuote. Uudessa palveluportaali AILAssa rekisteröityneet käyttäjät voivat ladata käyttöönsä haluamansa aineistot verkosta. Tietoarkisto 2015 -hankkeen työkokonaisuuksista suurin osa oli valmistunut vuoden 2014 loppuun mennessä. Hanke päättyi heinäkuussa 2015.

VERIC-hanke

Tietoarkisto valmistautui CESSDA ERIC -jäsenyyteen Tietoarkisto 2015 -hanketta täydentävän VERIC-hankkeen avulla. Kaksivuotinen hanke sai rahoituksensa Suomen Akatemian FIRI 2012 -kutsuhausta ja päättyi joulukuussa 2014.

Hanke sisälsi kolme osakokonaisuutta: uuden metadatatietokannan rakentamisen, metatietoyhteistyön Tilastokeskuksen kanssa ja osallistumisen CESSDA ERICin kansallisten palveluntuottajien pitkäaikaissäilytyksen luotettavuuden arviointiin.

Uuden metatietokannan Metkan toteutus ostettiin kilpailutuksen jälkeen Priorite-ryhmittymä/Proactum Oy:ltä. Metka toteutetaan avoimen lähdekoodin ohjelmistona. Metkan valmistuminen on viivästynyt, eikä sitä ehditty ottaa käyttöön vuonna 2014. Tilastokeskuksen CoSSI-metatietomallin ja tietoarkiston käyttämän DDI Codebook -metatietomallin vertailu julkaistiin tietoarkiston julkaisusarjassa marraskuussa 2014. Hankkeen kolmas osakokonaisuus itse- ja vertaisarviointineen toteutettiin osana CESSDAn käynnistämää Trust Requirements -prosessia. Siinä tehdyn työn pohjalta tietoarkisto päätti hakea DSA-sertifikaattia ja sai sen syyskuussa 2014.

FSD ja CESSDA

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto on toiminut uuden CESSDAn Suomen palveluntuottajana vuodesta 2013 alkaen. FSD ja CESSDA -hanke keskittyy CESSDA ERIC -velvoitteiden täyttämiseen ja palvelujen kehittämiseen ja laajentamiseen. Hanke saa rahoituksensa Suomen Akatemian FIRI 2013 -kutsuhausta. FSD ja CESSDA -hanke koostuu neljästä eri osa-alueesta:

- Tietoaarkiston osallistuminen CESSDAn palvelutarjontaan ja yhteisten palveluiden kehittämiseen
- Tietoaarkiston peruspalvelujen laajentaminen terveystieteisiin ja humanistisille tieteenoiloille
- Tutkimusaineistojen hallintaa tukevien palvelujen kehittäminen
- IT-resurssien vahvistaminen.

Vuoden 2014 syksyllä hankkeeseen valittiin kaksi tieteenala-asiantuntijaa valmistelemaan tietoaarkiston palvelujen laajentamista terveystieteiden ja humanististen tieteiden alueelle.

Aineistoyhteistyötä

Aineistoyhteistyötä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkiston kanssa jatkettiin. Kansanrunousarkisto tiedusteli uusien kirjoituskeruiden tutkijoilta mahdollisuutta arkistoida tulevat aineistot myös tietoaarkistoon. 2014 toteutetuista keruista arkistoidaan kolmen keruun sähköiset kirjoitukset myös tietoaarkistoon. Kansanrunousarkistoon arkistoidaan aineistojen täydelliset versiot, ja tietoaarkistoon arkistoidaan ne kirjoitukset, joiden kirjoittaja on antanut tähän suostumuksensa.

Tietoaarkisto aloitti kesäkuussa 2014 neuvottelut Kopioston kanssa, jotta teosuoja saavat tutkimusaineistot voitaisiin arkistoida tietoaarkistoon jatkotutkimuksiin luovutettaviksi. Tavoitteena on parantaa erityisesti mediasta kerättyjen aineiston osien arkistointimahdollisuuksia.

Aineistopalkinto

Tietoaarkisto perusti 15-vuotisen toimintansa kunniaksi Aineistopalkinnon. Aineistopalkinto myönnetään huomionosoituksena henkilölle, tutkimusryhmälle tai organisaatiolle, joka on osoittanut esimerkillistä aineistonhallintaa ja tutkimusaineiston koko elinkaaren huomioimista aineistonkeruun suunnittelussa sekä aineiston keräämisessä, organisoinnissa ja arkistoinnissa. Hyvä aineistonhallinta tarkoittaa sitä, että tutkimusdata ja siihen liittyvä kuvaileva tieto on luotu, tallennettu ja järjestetty siten, että aineisto säilyy käyttökuntoisena ja luotettavana koko sen elinkaaren ajan. Palkinto jaetaan Ailan päivänä 17. syyskuuta. Ensimmäinen Aineistopalkinto myönnettiin väitelleelle tutkijalle, taiteen tohtori **Michail Galanakiselle**. Palkinto saa muistoksi kunniakirjan ja palkintoesineen.

Vuonna 2014 ei jaettu Tietoaarkistotyön edistäjä -palkintoa.

Demokratiaindikaattorit

Tietoarkiston johtaja osallistui vuonna 2014 demokratiaindikaattoreiden kehittämisen suunnitteluun vaalitutkimuskonsortion johtoryhmä- ja yleiskokousten yhteydessä. Konsortio toteuttaa vuoden 2015 eduskuntavaalien jälkeen kansallisen vaalitutkimuksen, jonka keskeisillä tiedoilla päivitetään demokratiaindikaattorit vuoden 2015 syksyllä. Demokratiaindikaattoreiden tietovaranto on osa tietoarkiston ylläpitämää ja oikeusministeriön rahoittamaa sivustoa.

Vaalitutkimusportaali: <http://www.vaalitutkimus.fi/>

Kansallinen digitaalinen kirjasto -hanke

Opetus- ja kulttuuriministeriön alaisen Kansallinen digitaalinen kirjasto (KDK) -hankkeen tavoitteena on kirjastojen, arkistojen ja museoiden sähköisten aineistojen saatavuuden ja käytettävyyden parantaminen sekä aineiston pitkäaikaissäilytysratkaisun kehittäminen.

KDKn kolmas vaihe ajoittuu vuosille 2014–2017. Tietoarkiston tietopalvelupäällikkö on KDKn ohjausryhmän jäsen, tietoarkkitehti tietoarkkitehtuuriryhmän jäsen ja tietoverkkoasiantuntija pitkäaikaissäilytystyöryhmän jäsen. Tietoverkkoasiantuntija jatkaa lisäksi arkistosektorin KDK-yhteistyöverkoston ohjausryhmän jäsenenä.

Tietoarkisto liittyi kesällä 2014 jäseneksi KDKn yhteiseen asiakasliittymään Finnaan ja arkiston suomenkieliset kuvailutiedot julkaistiin Finnassa syyskuussa. Metatiedot siirretään palveluun käyttäen OAI-PMH-protokollaa. Tätä varten tietoarkistossa kehitettiin oma avoin kuvailujen haravointirajapinta Kuha. Rajapinnan käyttöä ei ole rajoitettu Finnan käyttöön, vaan kuka tahansa voi haravoida kuvailutiedot omaa palveluaan varten.

KDK-hanke: <http://www.kdk.fi/>

JHS rekisteritiedon metadata -työryhmä

Rekisteritietojen löydettävyyden, käytettävyyden ja hyödynnettävyyden kannalta rekistereiden metatiedot ovat keskeisiä. Rakenteilla olevalla JHS-suosituksella on tavoitteena luoda yhdenmukainen metatietomäärittely, joka olisi käytössä laaja-alaisesti julkishallinnon organisaatioissa. Tämä helpottaisi ja tehostaisi kertaalleen kerättyjen tietojen hyödyntämistä muiden viranomaisten toiminnassa sekä jatkokäytössä tutkimuksessa ja tilastoinnissa. Tietoarkiston tietopalvelupäällikkö ja tietoarkkitehti ovat osallistuneet työryhmän työhön aktiivisesti.

JHS rekisteritiedon metadata -hanke: <http://www.jhs-suositukset.fi/web/guest/jhs/projects/rekisteritiedon-metatiedot>

Kansallisen etäkäyttöjärjestelmän kehittäminen II -projekti

Kaksivuotisen (2014–2015) hankkeen tavoitteena on kehittää Tilastokeskuksen tutkijapalvelua, siihen liittyviä käytäntöjä ja sidosryhmätyötä sekä mahdollistaa tutkijoille joustava siirtyminen kansalliseen etäkäyttöjärjestelmään. Tietoarkiston tietopalvelupäällikkö on projektin ohjausryhmän jäsen.

SFS 5972 -standardin uudistamistyöryhmä

Kansallisen Viitemalli pitkäaikaissäilytysarkistolle (SFS 5972) -standardin eli OAIS-standardin suomalaisen version pohjana oleva ISO-standardi 14721 päivitettiin vuonna 2012. Koska uudessa versiossa oli käytännön toiminnan kannalta oleellisia muutoksia, SFSn tietohuoltokomitea perusti marraskuussa 2014 työryhmän suomalaisen version uudistamista varten. Tietoarkiston tietopalvelupäällikkö on työryhmän jäsen.

Kansainvälistä yhteistyötä ja hankkeita

Strategiansa mukaisesti tietoarkisto tekee aktiivista yhteistyötä alansa kansainvälisten ja eri maiden kansallisten toimijoiden kanssa.

CESSDA

Consortium of European Social Science Data Archives eli CESSDA käynnisti vuonna 2014 keskustuomistonsa Norjan Bergenissä. Syksyllä 2014 CESSDAn toimitusjohtajaksi valittiin britti Paul Jackson.

General Assembly (GA) eli yleiskokous, Board of Directors (BoD) eli johtokunta sekä Service Providers Forum (SPF) eli kansallisten palvelutuottajien foorumi kokoontuivat kukin useita kertoja. Suurin osa kokousten asialistojen kohdista koski CESSDAn toiminnan käynnistämiseen liittyviä käytännön asioita, työsuunnitelman sisältöä ja sen toteuttamisen käynnistämistä sekä CESSDAn osallistumista Horisontti 2020 -puiteohjelman hakuihin. Tietoarkiston johtaja osallistui yleiskokouksiin sekä palveluntuottajien foorumeihin. Yksikön tietopalvelupäällikkö ja johtaja osallistuivat CESSDAn työsuunnitelmaa valmistelleisiin työryhmiin alkuvuodesta 2014.

CESSDAn eksperttiseminaarin järjesti UK-DA Colchesterissa marraskuussa teemalla *Research integrity – a digital curation problem*. Tietoarkistosta seminaariin osallistui tietoarkkitehti Katja Moilanen.

CESSDA toimi vuonna 2014 Norjaan rekisteröitynä voittoa tuottamattomana yhtiönä ja toimii tässä muodossa, kunnes Norjan parlamentti hyväksyy lainsäädäntömuutokset, jotka mahdollistavat ERIC-muotoisen tutkimusinfrastruktuurin perustamisen Norjaan (European Research Infrastructure Consortium). Tämän jälkeen CESSDA ASn kaikki toiminnot siirtyvät CESSDA ERICin toiminnoiksi.

CESSDA: <http://www.CESSDA.net/>

DDI-allianssi

Tietoarkisto on ollut mikrodatan kuvailuformaattia kehittävän kansainvälisen DDI-allianssin jäsen vuodesta 2003 lähtien. Tietopalvelupäällikkö jatkoi vuonna 2014 allianssin hallituksessa, joka kokoontuu säännöllisesti videoneuvottelussa ja keran vuodessa kasvokkain IASSIST-konferenssin yhteydessä. Tietoarkiston kielenkääntäjä osallistui toimintavuoden aikana allianssin kontrolloitujen sanastojen työryhmään.

DDI: <http://www.ddialliance.org/>

DASISH

Euroopan unionin rahoittama, kolmivuotinen DASISH – Data Service Infrastructure for the Social Sciences and Humanities -hanke käynnistyi tammikuussa 2012 ja päättyi vuoden 2014 lopussa. Projektin osanottajat olivat viiden yhteiskuntatieteiden ja humanististen alojen eurooppalaisen tutkimusinfrastruktuurin jäsenorganisaatioita. Infrastruktuurit ovat CLARIN, DARIAH, CESSDA, ESS ja SHARE. DASISH-projekti etsi synergiaetuja infrastruktuureille ja kehitti konkreettisia yhteistyömuotoja. Koordinaattorina toimi Svensk Nationell Datatjänst Ruotsissa.

Tietoarkiston henkilökunta oli mukana työkokonaisuuksissa, jotka käsittelivät

- järjestelmäarkkitehtuuria ja laadun arviointia
- monikansallisten kyselytutkimusten kyselylomakkeiden, lomakekäännösten ja otosten hallinnoinnin työkaluja
- työkalurekisteriohjelmiston kehittämistä
- hyviä käytäntöjä arkistojen muodostamisessa
- lainsäädäntöä ja eettisiä kysymyksiä
- hankkeen tuloksista tiedottamista.

Työryhmien jäsenet osallistuivat työryhmänsä työhön, raporttien laadintaan, kokouksiin ja videoneuvotteluihin.

DASISH: <http://dasish.eu/>

DwB – Data without Boundaries

Data without Boundaries (DwB) -hankkeen tavoitteena on yhtenäinen malli, jolla tutkijat kaikkialla Euroopassa saisivat käyttöönsä virallisia data-aineistoja, jotka on kerätty esimerkiksi tilastojen tuottamiseksi. Mallissa aineistot olisivat tutkijoiden saatavilla valtiorajoista riippumatta ja se joustaisi riittävästi sopiakseen erilaisiin kansallisiin järjestelmiin. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto johtaa työpakettia, joka on rakentanut hankkeen verkkosivuston, ylläpitää sitä ja tiedottaa tuloksista ja kehitetyistä palveluista. Lisäksi tietoarkisto osallistuu yhtenäisiä kuvailustandardeja kehittävään työkokonaisuuteen. Vuoden 2014 aikana hankkeessa toteutettiin useita tiedotuskampanjoita sen järjestämistä tapahtumista ja koulutuksista.

Nelivuotinen DwB-hanke saa rahoituksensa Euroopan unionin seitsemännestä puiteohjelmasta 1.5.2011–31.4.2015.

Data without Boundaries: <http://www.dwbproject.org/>

Making Nordic Health Data Visible

Pohjoismaisten tietoarkistojen kaksivuotinen yhteistyöhanke Making Nordic Health Data Visible alkoi lokakuussa 2014. Hankkeen tavoitteena on lisätä pohjoismaisen terveystieteellisen tutkimusdatan näkyvyyttä Euroopassa. Mukana ovat Norjan, Ruotsin, Tanskan ja Suomen tietoarkistot. Ne kehittävät hankkeessa yhteisiä käytäntöjä terveysdatan kuvailuun ja jatkokäyttöön ja rakentavat tutkijoille suunnatun terveysdataportaalin. Hanketta rahoittaa NordForsk ja johtaa Norjan tietoarkisto NSD.

IASSIST – International Association for Social Science Information Service and Technology

IASSIST on yhteiskuntatieteellistä tutkimusta tukevien yksiköiden kuten tietoarkistojen ja datakirjastojen työntekijöiden kansainvälinen järjestö. Järjestön jokavuotista kansainvälistä konferenssia isännöivät kesäkuussa Torontossa Ryerson University, University of Toronto ja York University. Järjestön neljänneksikymmenennen konferenssin otsikko oli Aligning Data and Research Infrastructure. Erityisesti esitykset keskittyivät kysymyksiin, jotka ajankohtaisesti liittyvät tutkimusinfrastruktuureihin, datan löydettävyyteen, tutkimusaineistojen tiedonhallintaan ja professionalismiin.

Konferenssiin osallistui kahdeksan tietoarkistolaista. Tietopalvelupäällikkö oli mukana CESSDA-paneelissa (CESSDA Archives and Research Data Management Activities). ATK-erikoistutkija ja tietoverkkoasiantuntija esittelivät posterisessiossa Ailaa ja Metkaa (Aila and Metka – FSD’s New Tools for the Trade). Johtaja toimi kansallisia datahallinnan politiikkoja vertailleen session puheenjohtajana ja tietoverkkoasiantuntija tutkimusdatan yhteistyö- ja verkostoinfrastruktuureita käsitelleen session puheenjohtajana. Tietoverkkoasiantuntija jatkaa järjestön varapresidenttinä ja on myös [www-tiimin](http://www-tiimin.jasen) jäsen.

IASSIST: <http://www.iassistdata.org/>

ICPSR – Inter-university Consortium for Political and Social Research

ICPSR on Yhdysvalloissa toimiva kansainvälinen yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen keskus, joka tarjoaa jäsentensä käytettäväksi maailman suurimman yhteiskuntatieteellisen sähköisen data-arkiston ja järjestää kvantitatiivisen tutkimuksen menetelmäkurseja. Tietoarkisto vastaa Suomen kansallisesta jäsenmaksusta, ja Suomen yliopistot ovat tätä kautta ICPSRn jäseniä. Suomalaiset tutkijat ja opiskelijat voivat ladata tutkimusaineistoja suoraan ICPSRn verkkopalvelusta tai tilata niitä tietoarkistosta.

ICPSR: <http://www.icpsr.umich.edu/>

IFDO – International Federation of Data Organizations for the Social Sciences

Tietoarkistojen kansainvälinen yhteistyöjärjestö IFDO piti yleiskokouksensa kesäkuun alussa Torontossa IASSIST-konferenssin yhteydessä. IFDO järjesti konferenssin yhteydessä session eri maiden keskeisten tutkimusrahoittajien tutkimusdatapolitiikoista yhteiskuntatieteellisillä ja humanistisilla tieteenaloilla (*National data management policies: a cross-national comparison of their impact on data archives and institutional repositories*).

Tietoarkiston johtajan vetämä IFDO:n johtokunta kokoontui virtuaalokokouksiin neljästi. Kansainvälistä tutkimusdatapolitiikkatilannetta kartoittava raportti julkaistiin IFDO:n verkkosivuilla vuoden 2014 keväällä.

Kansainvälistä aineistoyhteistyötä

Tietoarkisto rahoittaa ISSP-tutkimuksen aineistonkeruuta ja Suomen jäsenyyttä joissakin muissa aineistoinfrastruktuureissa. Lisäksi tietoarkiston työntekijät osallistuvat muun muassa aineistojen keruun suunnitteluun ja data-aineistojen prosessointiin tutkimuskäyttöä varten.

ISSP – International Social Survey Programme

Suomi on ollut maailmanlaajuisen yhteiskuntatieteellisen ISSP-vertailututkimusohjelman jäsen vuodesta 2000 lähtien. Osallistuminen on järjestetty usean eri organisaation yhteistyönä. Tietoarkiston lisäksi mukana ovat Tilastokeskus ja Tampereen yliopiston yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö. Tilastokeskus on kerännyt vuosittain Suomen ISSP-aineistot postikyselyinä. Vuonna 2014 tutkimuksen aiheena oli kansalaisosallistuminen. Moduuli kerättiin nyt toisen kerran.

ISSP-ohjelman tutkijat kokoontuivat vuotuisen kansainväliseen kokoukseensa Tampereelle 24.–28.5.2014. Tietoarkisto ja Tampereen yliopisto isännöivät tapahtumaa, jossa oli noin 70 osallistujaa eri puolilta maailmaa.

ISSP-tietoa suomeksi: <http://www.fsd.uta.fi/fi/aineistot/kvdata/issp.html>

ESS – European Social Survey

ESS on eurooppalainen joka toinen vuosi toistettava vertailututkimushanke. Suomen kansalliset aineistot on rahoittanut Suomen Akatemia ja kerännyt Tilastokeskus. Tietoarkisto tuottaa Suomen aineistoista suomenkieliset versiot, joita jaellaan tietoarkiston normaalin käytännön mukaan. Tietoarkiston johtaja on hankkeen kansallisen ohjausryhmän jäsen, ja tietoarkisto tiedottaa aktiivisesti ESS-aineistoista asiakkailleen. Vuonna 2014 syksyllä alettiin kerätä ESS:n seitsemännen aallon aineistoa, joka tulee tutkimuskäyttöön syksyllä 2015. Vaihtuvien moduulien aiheena tutkimuksessa ovat maahanmuuttoa koskevat asenteet ja terveydellinen eriarvoisuus. Maahanmuut-

toa käsittelevä moduuli on kerätty myös tutkimuksen ensimmäisessä aallossa.

Suomalaisia rekisteröityneitä käyttäjiä tutkimuksella on runsaat 1700, noin kaksi prosenttia kaikista ESS-aineistojen yli 80 000 käyttäjästä. Suomalaiskäyttäjistä noin 60 prosenttia on opiskelijoita, noin viidennes yliopistojen tutkijoita tai opettajia, runsas seitsemän prosenttia väitöskirjan tekijöitä.

ESS-tietoa suomeksi: <http://www.fsd.uta.fi/fi/aineistot/kvdata/ess.html>

LIS – Luxembourg Income Study -aineistotietokanta

LIS – Cross-National Data Center in Luxembourg tarjoaa tutkijoiden käyttöön kansainvälistä vertailuaineistoa tulonjaosta, työmarkkinoista ja varallisuudesta. LISin tietokannoissa olevat Suomen aineistot ovat Tilastokeskuksen aineistoja. Tietoarkisto vastaa Suomen LIS-jäsenmaksusta. Aineistojen käyttö on maksutonta jäsenmaiden tutkijoille, mutta vaatii rekisteröitymisen. Opiskelijoille aineistojen käyttö on aina maksutonta.

Ennen vuotta 2011 LIS oli nimeltään Luxembourg Income Study, josta nykyiseen nimeen on jäänyt vain lyhenne LIS. Vanha nimi on säilytetty aineistotietokantojen nimissä.

Vuoden aikana LISin julkaisusarjassa julkaistiin 28 uutta tutkimusta, joista 15:ssä käytettiin suomalaista aineistoa. Noin puolessa kaikista 676:sta LISin julkaisusarjan tutkimuksesta on käytetty suomalaista aineistoa. Suomalaisten tutkijoiden LIS-käyttö on pysynyt jo monta vuotta suunnilleen samalla tasolla. Vuoden 2014 aikana LIS sai 11 uutta suomalaista käyttäjää. Yhteensä rekisteröityneitä suomalaiskäyttäjiä oli 81, joista vuoden aikana aktiivisia oli 13.

LIS-tietoa suomeksi: <http://www.fsd.uta.fi/aineistot/kvdata/lis.html>

Talous

Taulukko 2. Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston tuotot ja kulut EUR v. 2014–2013

	Toteuma v. 2014	Toteuma v. 2013
Tuotot	1 995 713	1 627 240
Henkilöstökulut	-1 187 484	-1 012 563
Muut toiminnan kulut ja erät	-420 002	-304 453
Sisäiset erät	-353 482	-333 401
Tilikauden tuotto-kulujäämä	34 745	-23 177

Yksikön vuoden 2014 tulos on esitetty oheisessa taulukossa verrattuna vuoden 2013 tulokseen. Tietoarkiston täydentävän rahoituksen osuus on lisääntynyt merkittävästi vuoden 2010 jälkeen, jolloin Suomen Akatemia käynnisti tutkimusinfrastruktuureille niin sanotut FIRI-rahoitushaut. Rahoitusosuus riippuu käynnissä olevien hankkeiden työpakettien sijoittumisesta eri vuosille.

Tietoarkiston valtakunnallinen neuvottelukunta

Tietoarkistolla on valtakunnallinen neuvottelukunta, jonka tehtävät on määritelty yliopiston johtosäännössä. Neuvottelukunnassa on edustajia Suomen eri yliopistoista ja muista tietoarkiston yhteistyöorganisaatioista. Neuvottelukunta kokoontui kaksi kertaa vuonna 2014.

Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston valtakunnallinen neuvottelukunta

Toimikausi 1.1.2014–31.12.2017

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Tampereen yliopisto Harri Melin (puheenjohtaja)	Noora Ellonen
Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos Marjut Vuorinen	Arto Vuori
Suomen Akatemia Helena Vänskä	Jyrki Hakapää
Kansallisarkisto Jaana Kilkki	Markku Mäenpää
Tilastokeskus Jussi Heino	Kirsti Pohjanpää
Tieteen tietotekniikan keskus Tuija Raaska	Antti Mäki
Kansalliskirjasto Liisa Savolainen	Jyrki Iiva
Helsingin yliopisto Reijo Sund	Hanna Wass
Itä-Suomen yliopisto Juha Hämäläinen	
Jyväskylän yliopisto Antti Auer	Timo Anttila
Oulun yliopisto Terttu Kortelainen	Erkki Karvonen

Turun yliopisto Kimmo Elo	Milla Salin
Åbo Akademi Ann-Sofie Hermanson	Eva Österbacka
Tampereen yliopiston kirjasto Anne Lehto (varapuheenjohtaja)	Esa Hakala
Tampereen yliopiston ylioppilaskunta Anne Lahtinen	Santeri Ulkuniemi
Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto Sami Borg	

Henkilökunta vuonna 2014*

Sami Borg	johtaja
Helena Laaksonen	informaatikko, varajohtaja
Katri Aarnio	hallintoasiainsihtööri
Tarja Uotila	asiakas- ja tietopalvelusihtööri
Outi Törnblom	projektikoordinaattori (1.4.2014–31.12.2015)

Asiakaspalvelu ja aineistonkäsittely

Mari Kleemola	tietopalvelupäällikkö
Arja Kuula	kehittämispäällikkö
Antti Ketola	tutkimusamaneuensi (1.6.–31.12.2014)
Seppo Antikainen	tutkimusamaneuensi
Hannele Keckman-Koivuniemi	tietopalveluasiantuntija
Taina Jääskeläinen	kielenkääntäjä
Katja Moilanen	tietoasiantuntija (18.2.2013–30.4.2014) ja tietoaarkkitehti (1.5.2014 alkaen)
Jarkko Päivärinta	tietopalveluasiantuntija
Juha Ranta	tutkimusamaneuensi (1.5.2014–31.12.2015)

Tekniset palvelut

Matti Heinonen	atk-erikoistutkija
Sami Granstedt	sovelluskehittäjä (14.4.2014 alkaen)
Jani Hautamäki	järjestelmäsunnittelija
Antti Niskanen	järjestelmäsunnittelija (12.9.–31.12.2014)
Ari Paloposki	pääsuunnittelija
Toni Sissala	järjestelmäsunnittelija
Sirkka Säynäjäkangas	atk-erikoistutkija
Tuomas J. Alaterä	tietoverkkoasiantuntija

Siviilipalvelusmiehet (tekniset palvelut)

Antti Niskanen	siviilipalvelusmies (11.9.2014 saakka)
Arttu Ylä-Outinen	siviilipalvelusmies (3.2.–26.9.2014)

* Ei sisällä kesäharjoittelijoita ja tuntityöntekijöitä

Tietoarkiston henkilökunnan julkaisuja 2014 muissa kuin tietoarkiston omissa julkaisuissa

Borg, Sami (2014): ”Terveisiä tiekarttureille”. Blogikirjoitus Suomen Akatemian Apropos-verkkolehdessä 9.1.2014.

Borg, Sami (2014): ”Aineistohallintasuunnitelmat täsmällisemmiksi”. Blogikirjoitus Suomen Akatemian Apropos-verkkolehdessä 10.6.2014.

Borg, Sami (2014): ”Yliopiston tutkimusdatapolitiikka”. Blogikirjoitus Avoin tiede ja tutkimus -hankkeen Avointiede.fi -sivustolla 27.8.2014.

Borg, Sami (2014): ”Eduskuntavaalit ja vaalijärjestelmä”. Teoksessa *Tapio Raunio & Matti Wiberg (toim.): Eduskunta. Kansanvaltaa puolueiden ja hallituksen ehdoilla*. Helsinki: Gaudeamus, s. 39–50.

**YHTEISKUNTATIEETEELLINEN
TIETOARKISTO**

Käyntiosoite: Åkerlundinkatu 5 B, 4. krs, Tampere
Postiosoite: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto FSD
33014 Tampereen yliopisto
Puhelin: (040) 190 1432
Faksi: (03) 343 9088
Sähköposti: fsd@uta.fi
Internet: www.fsd.uta.fi